

Vlada Republike Hrvatske

**Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske
za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji
za poglavlje 7. "Pravo intelektualnog vlasništva"**

Zagreb, 18. listopada 2006.

MEĐUVLADINA KONFERENCIJA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

PREGOVARAČKO STAJALIŠTE REPUBLIKE HRVATSKE

POGLAVLJE 7 – PRAVO INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

I. SAŽETAK PREGOVARAČKOG STAJALIŠTA

Republika Hrvatska prihvaća pravnu stečevinu Europske unije (EU) obuhvaćenu poglavljem 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja u EU. Za potrebe priprema za članstvo, Hrvatska u ovoj fazi smatra 2009. godinu ciljnom godinom svog pristupanja u EU.

Hrvatska ne traži trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

II. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

Temeljni propisi Republike Hrvatske na području obuhvaćenom poglavljem „Pravo intelektualnog vlasništva“ jesu: Zakon o patentu (NN 173/03 i 87/05), Zakon o žigu (NN 173/03), Zakon o industrijskom dizajnu (NN 173/03), Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (NN 173/03), Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03), Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (NN 173/03) te Zakon o zaštiti biljnih sorti (NN 131/97 i 62/00).

Zakonodavstvo Republike Hrvatske u ovom području u velikoj je mjeri već usklađeno s pravnom stečevinom EU. Određene uočene neusklađenosti u pojedinim područjima u potpunosti će se uskladiti do trenutka pristupanja Hrvatske EU. Hrvatska ne očekuje bilo kakve poteškoće s usklađivanjem ovih propisa.

U Hrvatskoj postoji odgovarajući institucionalni okvir za provedbu pravne stečevine u ovom poglavlju. Stoga nije potrebno utemeljenje bilo kakvih novih institucija ili javnih tijela, već samo odgovarajuća prilagodba i dodatno jačanje postojećih. Za provedbu su u prvom redu nadležni Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državni inspektorat Republike Hrvatske, Carinska uprava Republike Hrvatske te Zavod za sjemeničarstvo i rasadničarstvo.

Hrvatska će nastaviti u pred-pristupnom razdoblju raditi na jačanju učinkovite provedbe prava intelektualnog vlasništva te jačanju institucionalnih i administrativnih kapaciteta svih tijela uključenih u provedbu. Mjere jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta razrađene

su u Nacionalnoj strategiji razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za razdoblje 2005-2010. koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila 13. listopada 2005. godine.

III. USKLADIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA

(A) Autorsko pravo i srodna prava

Autorsko pravo i srodna prava su u Republici Hrvatskoj uređena Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima (ZAPSP). Odredbe ZAPSP-a su u vrlo velikoj mjeri usklađene s pravnom stečevinom EU: s Direktivom Vijeća 91/250/EEZ od 14. svibnja 1991. o zakonskoj zaštiti računalnih programa, Direktivom Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva, Direktivom Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji nekih pravila koja se odnose na autorsko pravo i srodna prava primjenljivih na satelitsku radiodifuziju i kabelsku retransmisiju, Direktivom Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. kojom se usklađuje rok zaštite autorskog prava i nekih srodnih prava, Direktivom 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o zakonskoj zaštiti baza podataka, Direktivom 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava u informatičkom društvu, te Direktivom 2001/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o pravu slijeđenja u korist autora izvornika umjetničkog djela, kao i s odredbama svih važnijih međunarodnih ugovora kojih su članice EU, poglavito Bernske konvencije i Rimske konvencije, te WIPO Internet ugovorima.

Pravilo o iscrpljenju prava distribucije se u sadašnjem hrvatskom zakonodavstvu primjenjuje na području Hrvatske. U cilju usklađivanja pravila o iscrpljenju prava distribucije u odnosu na područje cijelog zajedničkog tržišta, usklađivanje ZAPSP-a predviđeno je u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske u EU.

Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava u informatičkom društvu

ZAPSP je gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 2001/29/EZ. Nedostaje pravilnik o mjerama koje u skladu s čl. 6. st. 4. t. 2. Direktive 2001/29/EZ trebaju osigurati izvršavanje sadržajnih ograničenja autorskog i srodnih prava kada je to onemogućeno tehničkim mjerama zaštite. Prema čl. 98. st. 2 ZAPSP-a pravilnik o mjerama koje se primjenjuju ako nositelji prava na zahtjev korisnika ne uklone tehničke mjere zaštite donosi ministar. Donošenje pravilnika predviđa se do kraja 2007. godine.

Direktiva Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. kojom se usklađuje rok zaštite autorskog prava i nekih srodnih prava

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 93/98/EEZ te da nema potrebe za zakonodavnim promjenama.

Direktiva Vijeća 91/250/EEZ od 14. svibnja 1991. o zakonskoj zaštiti računalnih programa

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 91/250/EEZ. Opća odredba o iscrpljenju prava distribucije se odnosi i na računalne

programe kao autorska djela. Pravilo o iscrpljenju prava distribucije se u sadašnjem hrvatskom zakonodavstvu primjenjuje na području Hrvatske.

U cilju usklađivanja pravila o iscrpljenju prava distribucije u odnosu na područje cijelog zajedničkog tržišta, usklađivanje ZAPSP-a predviđeno je u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske u EU.

Direktiva Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 92/100/EEZ. Pravo iznajmljivanja je prema ZAPSP-u isključivo pravo, a pravo javne posudbe je pravo na naknadu (osim za baze podataka i računalne programe kod kojih je to isključivo pravo). Pravilo o iscrpljenju prava distribucije se u sadašnjem hrvatskom zakonodavstvu primjenjuje na području Hrvatske.

U cilju usklađivanja pravila o iscrpljenju prava distribucije u odnosu na područje cijelog zajedničkog tržišta, usklađivanje ZAPSP-a predviđeno je u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske EU.

Direktiva Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji nekih pravila koja se odnose na autorsko pravo i srodna prava primjenljivih na satelitsku radiodifuziju i kabelsku retransmisiju

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 93/83/EEZ. U ZAPSP-u nije sadržano pravilo iz čl. 1. st. 2. t. d) Direktive 93/83/EEZ o definiciji priopćavanja javnosti putem satelita kada ono potječe s područja države nečlanice EU. Predviđa se usklađivanje ZAPSP-a u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske u EU.

Direktiva 2001/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o pravu slijeđenja u korist autora izvornika umjetničkog djela

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 2001/84/EZ te da nema potrebe za zakonodavnim promjenama.

Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o zakonskoj zaštiti baza podataka

Republika Hrvatska ocjenjuje da je ZAPSP gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 96/9/EZ. Opća odredba o iscrpljenju prava distribucije se odnosi i na baze podataka kao autorska djela. Pravilo o iscrpljenju prava distribucije se u sadašnjem hrvatskom zakonodavstvu primjenjuje na području Hrvatske. Predviđa se izmjena ZAPSP-a radi uređenja pravila o iscrpljenju prava distribucije u odnosu na područje cijelog zajedničkog tržišta.

Odredba iz čl. 11. Direktive 96/9/EZ o primjeni pravila o *sui generis* pravu proizvođača baza podataka u odnosu na baze podataka čiji su proizvođači ili nositelji prava državljani države članice ili čiji proizvođači ili nositelji prava imaju prebivalište na području Zajednice, kao i o sporazumima koje sklapa Vijeće na prijedlog Komisije, a kojima se proširuje *sui generis* pravo proizvođača baza podataka na baze podataka proizvedene u trećim državama nije sadržana u ZAPSP-u. Predviđa se izmjena ZAPSP-a radi preuzimanja ove odredbe.

Predviđa se usklađivanje ZAPSP-a u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi o ovom pitanju danom pristupanja Hrvatske u EU.

Prekogranično kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava *on-line*

Odredbe o ostvarivanju autorskog i srodnih prava sadržane su u ZAPSP-u i Pravilniku o stručnim mjerilima i postupku izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava i o naknadama za rad Vijeća stručnjaka (NN 72/04). Autorsko i srodna prava se prema ZAPSP-u u kolektivnom sustavu ostvaruju putem udruga za kolektivno ostvarivanje. Udruge ostvaruju prava za cijeli svjetski repertoar i distribuiraju naknade nositeljima prava neposredno ili posredstvom sestrinskih organizacija s kojima imaju ugovore o međusobnom zastupanju. Ne postoje posebne odredbe o ostvarivanju prava *on-line*.

Direktiva Vijeća 87/54/EEZ od 16. prosinca 1986. o zakonskoj zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda

Zaštita topografija poluvodičkih proizvoda je u Republici Hrvatskoj uređena Zakonom o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda. Pripadajući Pravilnik o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (NN 72/04) sadrži tehničke odredbe za primjenu ovoga Zakona.

Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 87/54/EEZ. Posebna odredba iz čl. 3. st. 4. Direktive 87/54/EEZ prema kojoj će pravo na topografiju poluvodičkih proizvoda postojati (bez obzira što ono ne bi postojalo prema općim odredbama Direktive 87/54/EEZ) u korist osoba koje su komercijalno iskorištavale topografiju i koje je nositelj prava ovlastio na korištenje na području Zajednice nije sadržana u Zakonu o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda.

Izmjene Zakona o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda radi usklađivanja predviđaju se u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi o ovom pitanju danom pristupanja Hrvatske u EU.

(B) Industrijsko vlasništvo

- *Žig*

Općenito

Područje prava žiga uređeno je u Republici Hrvatskoj Zakonom o žigu (NN 173/03) i Pravilnikom o žigu (NN 72/04). Odredbe Zakona o žigu su gotovo u potpunosti usklađene s pravnom stečevinom EU: Direktivom Vijeća 89/104/EEZ od 21. prosinca 1988. za usklađivanje pravnih propisa država članica koji se odnose na žigove. Hrvatska je stranka najvažnijih međunarodnih ugovora iz ovog područja: Madridskog sporazuma o međunarodnoj registraciji žigova iz 1891. (NN MU 12/93) i Protokola koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova iz 1989. (NN MU 18/03), Ničanskog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga u svrhu registracije žigova iz 1957. (NN MU

12/93) i Bečkog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji figurativnih elemenata žigova iz 1973. (NN MU 9/04), te Ugovora o pravu žiga iz 1994. (NN MU 9/04) i Nairobijskog ugovora o zaštiti olimpijskog simbola iz 1981. (NN 7/04).

Slijedom odredbe Zakona o žigu, nacionalni princip iscrpljenja prava žiga zamijenit će se s iscrpljenjem u odnosu na cijelo područje EU sklapanjem ugovora o pristupanju.

Direktiva Vijeća 89/104/EEZ od 21. prosinca 1988. za usklađivanje pravnih propisa država članica koji se odnose na žigove

Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o žigu u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 89/104/EEZ te da nema potrebe za zakonodavnim promjenama. Odredbe Direktive 89/104/EEZ kojima je pretpostavka punopravno članstvo u EU primjenjivat će se od dana pristupanja EU.

Žig Zajednice (CTM)

Republika Hrvatska prihvaća rješenje po kojem se učinak žigova Zajednice (CTM-a) registriranih ili prijavljenih prije datuma pristupanja Hrvatske u EU automatski proširuje na Hrvatsku u trenutku ulaska u punopravno članstvo. Sukladno tome, postojeće zakonodavstvo Republika Hrvatska izmijenit će tako da od trenutka ulaska u punopravno članstvo CTM predstavljaju ranije pravo u odnosu na žigove nacionalno prijavljene nakon trenutka ulaska u punopravno članstvo. Istodobno, radi očuvanja prava nositelja nacionalnih prava stečenih prije trenutka ulaska u punopravno članstvo EU, predvidjet će se mogućnost zabrane uporabe CTM-ova kojima je učinak automatski proširen na Hrvatsku na području Hrvatske u slučaju konflikta s takvim pravima. Jednako tako osigurat će se mogućnost zabrane uporabe takvih CTM-ova na području Hrvatske ako postoji apsolutni razlog zbog kojeg im se mogla odbiti registracija ili ih se proglasiti ništavim prema hrvatskom pravu i prije datuma ulaska u punopravno članstvo. Senioritet žiga nacionalno registriranog prije trenutka ulaska u punopravno članstvo moći će se ostvariti samo ukoliko ta nacionalna registracija ima prioritet u odnosu na CTM.

Izmjenama Zakona o područjima i sjedištima sudova (NN 3/94, 104/97, 59/01, 121/05) odredit će se sudovi nadležni za CTM.

Potrebne izmjene zakonodavstva Hrvatska će donijeti u pred-pristupnom razdoblju tako da do pristupanja u punopravno članstvo postoje svi uvjeti za primjenu pravila o žigu Zajednice glede ovog pitanja.

- *Industrijski dizajn*

Općenito

Područje prava industrijskog dizajna uređeno je u Hrvatskoj Zakonom o industrijskom dizajnu (NN 173/03) i Pravilnikom o industrijskom dizajnu (NN 72/04). Odredbe Zakona o industrijskom dizajnu su prema ocjeni Republike Hrvatske gotovo u potpunosti usklađene s pravnom stečevinom EU: Direktivom 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1988. o pravnoj zaštiti dizajna. Republika Hrvatska stranka je najvažnijih međunarodnih ugovora iz ovog područja: Haškog Sporazuma o međunarodnoj pohrani industrijskog dizajna iz 1925. (NN MU 14/03) i Ženevskog akta Haškog Sporazuma o

međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna iz 1999. (NN MU 14/03) te Lokarnskog sporazuma o uspostavi međunarodne klasifikacije industrijskog dizajna iz 1968. (NN MU 12/93).

Slijedom odredbe Zakona o industrijskom dizajnu, nacionalni princip iscrpljenja prava industrijskog dizajna zamijenit će se sa iscrpljenjem u odnosu na cijelo područje EU sklapanjem ugovora o pristupanju.

Direktiva 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1988. o pravnoj zaštiti dizajna

Republika Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o industrijskom dizajnu u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 89/104/EEZ te da nema potrebe za zakonodavnim promjenama. Odredbe Direktive 89/104/EEZ kojima je pretpostavka punopravno članstvo u EU primjenjivat će se od dana pristupanja EU.

Industrijski dizajn Zajednice (RCD)

S obzirom na registrirani dizajn Zajednice (dalje RCD) bit će potrebno dodatno urediti način i učinak njihovog proširenja na Republiku Hrvatsku u trenutku ulaska u punopravno članstvo.

Hrvatska prihvaća rješenje po kojem se učinak registriranog industrijskog dizajna Zajednice (RCD-a) registriranih ili prijavljenih prije datuma pristupanja Hrvatske u EU automatski proširuje na Hrvatsku u trenutku ulaska u punopravno članstvo. Sukladno tome, postojeće zakonodavstvo Republika Hrvatska izmijenit će tako da od trenutka ulaska u punopravno članstvo EU RCD predstavlja ranije pravo u odnosu na industrijski dizajn nacionalno prijavljen nakon trenutka ulaska u punopravno članstvo. Istodobno, radi očuvanja prava nositelja nacionalnih prava stečenih prije trenutka ulaska Hrvatske u punopravno članstvo EU, predvidjet će se mogućnost zabrane uporabe RCD-ova kojima je učinak automatski proširen na Hrvatsku na području Hrvatske u slučaju konflikta s takvim pravima. Jednako tako osigurat će se mogućnost zabrane uporabe takvih RCD-ova na području Hrvatske ako postoji apsolutni razlog zbog kojeg im se mogla odbiti registracija ili ih se proglasiti ništavim prema hrvatskom pravu i prije datuma ulaska u punopravno članstvo.

Izmjenama Zakona o područjima i sjedištima sudova (NN 3/94, 104/97, 59/01, 121/05) odredit će se sudovi nadležni za RCD.

Potrebne izmjene zakonodavstva Hrvatska će donijeti u pred-pristupnom razdoblju tako da do pristupanja u punopravno članstvo postoje svi uvjeti za primjenu pravila o industrijskom dizajnu Zajednice glede ovog pitanja.

- *Patent*

Općenito

Područje prava patenta uređeno je u Republici Hrvatskoj Zakonom o patentu (NN 173/2003 i 87/2005) i Pravilnikom o patentu (NN 72/2004). Republika Hrvatska ocjenjuje da su odredbe Zakona o patentu gotovo u potpunosti usklađene s pravnom stečevinom EU: Direktivom

98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti izuma s područja biotehnologije, Uredbom Vijeća (EEZ) br. 1768/92 od 18. lipnja 1992. koja se odnosi na uvođenje Svjedodžbe o dodatnoj zaštiti lijekova namijenjenih ljudima ili životinjama, te Uredbom (EZ) br. 1610/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. koja se odnosi na uvođenje Svjedodžbe za dodatnu zaštitu sredstava za zaštitu bilja. Republika Hrvatska je stranka najvažnijih međunarodnih ugovora iz ovog područja: Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva (1883.) (NN MU 12/93 i 3/99), Ugovora o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva Svjetske trgovinske organizacije (Sporazum TRIPS), Ugovora o suradnji na području patenata (PCT), (NN MU 3/98 i 10/98), Strasburškog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji patenata (NN MU 11/99 i 4/00), Budimpeštanskog ugovora o međunarodnom priznanju deponiranja mikroorganizama za svrhe patentnog postupka (NN MU 11/99 i 4/00), Ugovora o patentnom pravu (PLT) (NN MU 10/2004). U Hrvatskoj je na snazi i Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske patentne organizacije o suradnji na području patenata (Sporazum o suradnji i proširenju) (NN MU 14/2003).

U cilju usklađivanja pravila o iscrpljenju prava patenta u odnosu na područje cijelog zajedničkog tržišta, usklađivanje Zakona o patentu predviđeno je u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske u EU.

Biotehnološki izumi

Direktiva 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti izuma s područja biotehnologije

Republika Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o patentu gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Direktive 98/44/EZ. Neusklađenost postoji u odredbi iz čl. 65. Zakona o patentu kojom se propisuje ograničenje učinaka isključivih prava s obzirom na patente iz područja biotehnologije. Potrebno je tržište Hrvatske na koje je biološki materijal dobiven rasplodivanjem i umnažanjem biološkog materijala stavljen od strane nositelja patenta ili uz njegovu suglasnost zamijeniti tržištem EU. Predviđa se usklađivanje Zakona o patentu u III. kvartalu 2007. godine uz stupanje na snagu odgovarajućih odredbi danom pristupanja Hrvatske EU.

Zaštita biljnih sorti i Direktiva 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti izuma s područja biotehnologije

U odnosu na zaštitu biljnih sorti u Republici Hrvatskoj je na snazi Zakon o zaštiti biljnih sorti, prateći pravilnici te Pravilnik o visini troškova postupka za stjecanje i trajanje oplemenjivačkog prava. Republika Hrvatska je stranka UPOV Konvencije. Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o zaštiti biljnih sorti u velikoj mjeri usklađen s odredbama Direktive 98/44/EZ kada se govori o onim odredbama koje se tiču zaštite biljnih sorti.

Neusklađenost postoji u dijelu koji propisuje iznimke od oplemenjivačkog prava gdje svaka ugovorna strana može u razumnim granicama i uz obvezu čuvanja zakonitih interesa oplemenjivača, ograničiti oplemenjivačko pravo u odnosu na bilo koju sortu kako bi omogućila poljoprivrednicima da u svrhu reprodukcije na vlastitim posjedima koriste urod koji su na vlastitim posjedima dobili sadnjom zaštićene sorte ili sorte koja je u osnovi izvedena iz zaštićene sorte. Neusklađenost postoji i u dijelu dodjeljivanja obvezne uzajamne

licencije. Nije propisano da oplemenjivač kada se ne može iskoristiti oplemenjivačko pravo vezano za biljnu sortu bez povrede ranijeg patenta, može podnijeti zahtjev za izdavanje obvezne licencije za neisključivu uporabu izuma zaštićenog patentom.

Usklađivanje Zakona o zaštiti biljnih sorti planira se tijekom 2008. godine. Prvobitno je usklađivanje bilo planirano za IV. kvartal 2006. godine, ali je odgođeno zbog provedbe projekta: EU C/2005/4762 *The Multi-Beneficiary Program on Participation of Croatia in Certain Community Agencies the Community Plant Variety Office (CPVO)*, koji uključuje pomoć u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom.

Svjedodžba o dodatnoj zaštiti (SPC)

Uredba (EZ) br. 1610/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. koja se odnosi na uvođenje Svjedodžbe za dodatnu zaštitu sredstava za zaštitu bilja i Uredba Vijeća (EEZ) br. 1768/92 od 18. lipnja 1992. koja se odnosi na uvođenje Svjedodžbe o dodatnoj zaštiti lijekova namijenjenih ljudima ili životinjama

Odredbe o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti sadržane su Zakonu o patentu i prema ocjeni Republike Hrvatske su gotovo u potpunosti usklađene s odredbama Uredbe (EZ) br. 1610/96 i Uredbe (EEZ) br. 1768/92. Neusklađenost se sastoji u nedostatku mogućnosti podnošenja žalbi na odluke Zavoda povodom zahtjeva za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti. Prema sadašnjem stanju može se podnijeti tužba Upravnom sudu Republike Hrvatske. Neusklađenost se sastoji i u tome što je primjena odredaba o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti odgođena za 1. ožujka 2010. godine.

Izmjena Zakona o patentu radi uvođenja žalbenog postupka u odnosu na odluke Zavoda predviđa se u III. kvartalu 2007. godine. Republika Hrvatska će izmijeniti odredbe Zakona o patentu kojima će se odrediti da institut svjedodžbe o dodatnoj zaštiti stupa na snagu s datumom pristupanja Hrvatske EU. Izmjene Zakona o patentu se planiraju u III. kvartalu 2007. godine.

Prisilne licencije

Uredba (EZ) br. 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o prisilnoj licenciji patenta u odnosu na proizvodnju farmaceutskih proizvoda koji su namijenjeni izvozu u zemlje s problemima u javnom zdravstvu

Republika Hrvatska ocjenjuje da su odredbe Zakona o patentu o prisilnoj licenciji u velikoj mjeri usklađene s Uredbom (EZ) br. 816/2006. Radi postizanja potpunog usklađenja potrebno je izmijeniti odredbe Zakona o patentu na način da se omogući izvoz farmaceutskih proizvoda proizvedenih na temelju odobrene prisilne licencije u određene nerazvijene/slabo razvijene zemlje koje udovoljavaju uvjetima propisanim Uredbom (EZ) br. 816/2006 i kojima su ti proizvodi neophodni kako bi riješili otvorene javno zdravstvene probleme. Potrebno je propisati postupak i uvjete pod kojima se takva prisilna licencija može odobriti u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 816/2006.

Potrebne izmjene koje će omogućiti izravnu primjenu Uredbe (EZ) br. 816/2006 u pravnom sustavu Hrvatske nakon dana pristupanja EU donijet će se u III. kvartalu 2007. godine.

Europski patent

Republika Hrvatska prati daljnji napredak na području osnivanja patenta Zajednice i spremna je, čim Konvencija o Europskom patentu zajedničkog tržišta stupi na snagu, poduzeti potrebne mjere za njezinim implementiranjem u hrvatski pravni sustav.

Republici Hrvatskoj upućen je 15. prosinca 2005. godine poziv od strane Upravnog vijeća Europske patentne organizacije da pristupi Konvenciji o priznavanju europskih patenata i punom članstvu u Europskoj patentnoj organizaciji. Hrvatska poduzima sve potrebne mjere da se to ostvari do kraja 2007. godine.

(C) Provedba

Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva

Odredbe koje odgovaraju mjerama, postupcima i sredstvima za provedbu prava intelektualnog vlasništva predviđenim u Direktivi 2004/48/EZ sadržane su u hrvatskom zakonodavstvu u više zakona: u Zakonu o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03), Ovršnom zakonu (NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05), Zakonu o obveznim odnosima (NN 35/05), Zakonu o patentu, Zakonu o žigu, Zakonu o industrijskom dizajnu, Zakonu o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima, Zakonu o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda te u Zakonu o zaštiti biljnih sorti.

Posebni zakoni na području prava intelektualnog vlasništva, kao i okviri općeg procesnog i materijalnog zakonodavstva su prema ocjeni Republike Hrvatske usklađeni s odredbama Direktive 2004/48/EZ koje su države članice dužne implementirati u svoja zakonodavstva te su u njima predviđene mjere pribavljanja dokaza o povredama prava intelektualnog vlasništva, pravo na dobivanje podataka, privremene mjere, konačne mjere, naknade štete, mjere objave kao i presumpcije o autoru i nositeljima srodnih prava.

Nastavno na analize koje se trenutno provode u Hrvatskoj, odlučit će se o implementaciji viših standarda provedbe prava intelektualnog vlasništva od onih koje su države članice dužne implementirati prema Direktivi 2004/48/EZ. Eventualne izmjene zakonodavstva, ocjeni li se to potrebnim u konzultacijama s Europskom komisijom i državama članicama, predviđaju se za III. kvartal 2007. godine. Izmjene i dopune kaznenog zakonodavstva radi ispunjavanja obveza iz Konvencije o kibernetičkom kriminalu glede autorskog prava i srodnih prava predviđaju se u III. kvartalu 2007. godine.

(D) Jačanje institucionalnog i administrativnog kapaciteta

(i) Državni zavod za intelektualno vlasništvo:

- *Zapošljavanje novih kadrova*

Procjenjuje se da su stvarne potrebe DZIV-a oko 135 zaposlenika, a trenutno je zaposleno 107 djelatnika. Razvojni plan zapošljavanja novih kadrova je razrađen, a predviđena su i sredstva u proračunu. U tu svrhu radni prostor DZIV-a trebao bi se proširiti i zauzimati radni prostor na prvom katu zgrade u kojoj je DZIV smješten, a koji sada koriste razne grupe korisnika. Nedavno je taj problem djelomično riješen tako da su se stekli uvjeti za zapošljavanje 10 osoba.

- *Potrebna oprema*

Zavod raspolaže raznovrsnom suvremenom opremom (osobito informatičkom) dostatnom za uspješno obavljanje njegovih zadaća. Uz odgovarajući broj licencija za standardni uredski *software* za ostalo osoblje Odjela za informacije potrebni su određeni alati za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti u obavljanju poslova Odjela za informacije. To se osobito odnosi na alat za pretraživanje žigova na sličnost koji je zastario i u velikoj je mjeri neučinkovit. U ovom trenutku razmataju se dvije opcije – nabaviti novu verziju postojećeg *software*-a (koji je kupljen od Austrijskog patentnog ureda) ili odabrati novi poslovni *software* koji bi omogućio daljnji razvoj usluga pretraživanja žigova.

Postoji i problem odabira pružatelja patentnih informacija za kvalitetno pretraživanje stanja tehnike u području patenata. U ovom trenutku, uz opće dostupne nekomercijalne (besplatne) *on-line* baze podataka, DZIV koristi usluge dvaju pružatelja komercijalnih patentnih baza podataka – *Delphion*, *Thompson* grupe i *QuestlOrbit*. Sve usluge patentnih baza podataka EPO-a DZIV-u bit će dostupne nakon što Hrvatska postane punopravnom članicom EPO-a, a imajući u vidu planirano proširenje poslova patentnih ispitivača DZIV-a na potpuno pretraživanje i ispitivanje (barem u odabranim tehničkim područjima). Stoga će se provesti temeljita analiza usluga patentnih i nepatentnih baza podataka potrebnih u tu svrhu (uz pružanje kvalitetnih informacijskih usluga u području patenata) u cilju dobivanja svih potrebnih informacija o najboljem odabiru usluga komercijalnih baza podataka. Takve komercijalne usluge, ako pružaju kvalitetan poslovni alat za pretraživanje i analizu te ako obuhvaćaju veliku zbirku dokumenata, mogu DZIV-u predstavljati veliko financijsko opterećenje, koje će se pokriti njihovim korištenjem i odgovarajućim pristojbama DZIV-a.

Postoji i sve veća potreba nabave učinkovite korisničke baze podataka, osobito kako bi informacijske usluge DZIV-a dosegle visoke profesionalne standarde. Pregledat će se tržišna ponuda odgovarajućih alata te vrste s bazama podataka hrvatskih trgovačkih društava i drugih organizacija.

Nedavno je za osoblje Odjela za informacije kupljen novi *software*-ski alat za postojeći opseg stolnog izdavaštva, ali za učinkovito obavljanje poslova izdavaštva kupit će se potrebne dodatne licencije. Postojeći *software*-ski alat za upravljanje knjižničnim fondusom će se nadograditi postavljanjem *on-line* kataloga koji će omogućiti pretraživanje knjiga i izdanja iz područja intelektualnog vlasništva dostupnih u knjižnici DZIV-a.

U proračunu su predviđena sredstva za nabavljanje potrebne opreme.

- *Potrebna infrastruktura*

U svrhu unaprjeđenja infrastrukture učinit će se sljedeće: opremiti prostoriju za prijam i čitaonicu s izravnim javnim pristupom, koja uključuje pult za prijam, pult za podnošenje i čitaonicu (min 20 m²); opremiti prostor za konzultacije/prostorija za povjerljive konzultacije klijenata; opremiti knjižnicu za knjižnični fondus (knjige, publikacije, CD-ROM-ove, dokumentaciju iz područja intelektualnog vlasništva - min. 20 m²), opremiti zavodski prostor za 16 zaposlenika te opremiti prostoriju za izobrazbu u koju može biti smješteno najmanje 15 osoba i 5-10 računala.

U čitaonici u okviru prostorije za prijam osigurat će prostor za 5-7 čitača i 2-5 mjesta za rad na računalu s *on-line* pristupom javnim bazama podataka o intelektualnom vlasništvu DZIV-a i drugim izvorima informacija iz područja intelektualnog vlasništva (kao što su to usluge komercijalnih i nekomercijalnih baza podataka iz područja intelektualnog vlasništva). Knjižnični fondus (dostupan široj javnosti, barem za čitanje u čitaonici) sadržavat će barem osnovnu literaturu (kao što su to knjige i časopisi) iz svih područja intelektualnog vlasništva te priručnike i specijalističku literaturu za osoblje DZIV-a. Uz gore navedeno, knjižnica će pružati druge uobičajene knjižnične usluge, barem osoblju DZIV-a, kao što je to razmjena knjiga između knjižnica, umnažanje određenih članaka te *on-line* pristup potrebnim bazama podataka koje sadržavaju nepatentnu literaturu potrebnu za postupak priznavanja patenta.

Sredstva za unaprjeđenje infrastrukture su predviđena u proračunu.

- *Koordinacija (umreženost) tijela zaduženih za provedbu*

Poduzeti su koraci za osnivanje međuministarskog povjerenstva i/ili radne skupine za pitanja prava intelektualnog vlasništva (uključeno u prijedlog projekta PHARE 2006 „*Strengthening of the Capacity to Enforce the IPRs in Croatia*”).

Na radnoj razini postoji ili će postojati u skoroj budućnosti nekoliko neformalnih instrumenata za razmjenu informacija:

- Prema odredbama Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske, svako tijelo koje je nadležno za provedbu dužno je planirati provedbu mjera navedenih u Strategiji i redovito (barem jedanput godišnje) Zavodu podnijeti izvještaj o realizaciji tih mjera; Zavod prikuplja ta izvješća, podnosi ih Vladi i dostavlja ih svim sudionicima nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva.
- S drugim institucijama i organizacijama što ih čine različite grupe korisnika prava intelektualnog vlasništva postoji *ad hoc* suradnja – DZIV pruža informacijsku, edukacijsku i tehničku potporu u pitanjima prava intelektualnog vlasništva.
- Između carinskih vlasti i DZIV-a uspostavljeni su neformalni kontakti u svrhu pružanja informacija o postojanju prava intelektualnog vlasništva, o robi za koju postoji mogućnost da povređuje pravo ili o krivotvorenoj robi – kada je potrebno, DZIV takve podatke dostavlja i drugim tijelima za provedbu zaštite prava (sudovima, Ministarstvu unutarnjih poslova i Državnom inspektoratu).

Kao potpora navedenim mjerama, u okviru predloženog, ranije spomenutog projekta PHARE, planira se uspostava tehničke razmjene podataka o intelektualnom vlasništvu i drugih relevantnih podataka o postupku, između tijela za provedbu zaštite prava preko uspostavljenih linkova koji povezuju informacijske sustave i predstavljaju portale na kojima službenici koji se bave provedbom zaštite prava mogu naći sve informacije o intelektualnom vlasništvu, što

bi trebalo pridonijeti učinkovitijem rješavanju slučajeva povrede prava. Također, radi se na suradnji na provedbi projekata iz pred-pristupnih programa Europske unije (CARDS, PHARE) u smislu zajedničkih upravljačkih odbora u projektima vezanim uz intelektualno vlasništvo - redoviti sastanci sa sudionicima projekata čije su teme obuhvaćene projektima kao i neformalna razmjena drugih informacija.

Sredstva za realizaciju koordinacije tijela zaduženih za provedbu su dijelom predviđena u proračunu, a dio sredstava osiguran je u okviru opisanog programa PHARE.

(ii) Ministarstvo unutarnjih poslova:

- *Zapošljavanje novih kadrova*

Nacionalnom strategijom razvoja sustava intelektualnog vlasništva u sklopu srednjoročnih mjera predviđeno je da će se Ministarstvo unutarnjih poslova pobrinuti za davanje prioriteta i značaja provedbi prava intelektualnog vlasništva u odnosu na druge policijske mjere koje se provode u sklopu redovitog obavljanja zadaća.

Strategijom je također predviđeno da će se specijalizirana jedinica – Odsjek za kompjuterski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva dodatno proširiti odnosno da će se povećati broj djelatnika koji postupaju po ovoj problematici, jer statistički pokazatelji pokazuju da je broj kaznenih djela u neprestanom porastu, i da bi 2006. godine mogao dosegnuti broj od 2000, te da bi se 33% kaznenih djela Odsjela gospodarskog kriminaliteta odnosilo na kaznena djela kojima se bavi Odsjek za kompjuterski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva.

Planira se ustrojavanje Odsjeka za kompjuterski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva u većim policijskim upravama (zagrebačkoj, primorsko – goranskoj, osječko – baranjskoj, istarskoj i splitsko – dalmatinskoj), koji bi uz svoje redovite zadaće pomagali djelatnicima drugih odjela Ministarstva unutarnjih poslova u slučajevima kada je pribavljanje dokaza u njihovim predmetima povezano sa računalima, dok bi se u preostalim policijskim upravama postupanja provodila kao i do sada. Ovi djelatnici bavili bi se samo opisanom problematikom, što bi omogućilo bolje rezultate postupanja i kvalitetniju zaštitu prava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj.

Edukacija će se i dalje nastaviti, s tendencijom sve bolje i kvalitetnije suradnje s privatnim sektorom (nosioci prava i veliki proizvođači te pružatelji usluga pristupa na Internet), čime će se postići veća kvaliteta postupanja, kao i bolja zaštita prava intelektualnog vlasništva na području Republike Hrvatske.

- *Potrebna oprema*

Osim povećanja broja djelatnika, Strategijom je predviđeno i dodatno opremanje Odsjeka za kompjuterski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva, a u prvom redu ova oprema se odnosi na pribavljanje opreme koja se odnosi na presnimavanje sadržaja *hard*-diskova privremeno oduzetih od osumnjičenika te analizu sadržaja i pronalaženje dokaza na njima. U konkretnom slučaju radi se o mobilnoj opremi (21 komplet), koja je dijelom već nabavljena (4 kompleta), a preostali dio je uključen u projekt “*Strengthening of the Capacity to Enforce the IPRs in Croatia*” – PHARE 2006 program, te se očekuje da će ova oprema biti u cijelosti nabavljena tijekom prve polovice 2007. godine. Nakon toga, uslijedit će edukacija djelatnika

koji će je koristiti u radu, da bi se potom ova postupanja provodila na način kako se obavljaju u zemljama EU.

Osim iznijetog, bit će potrebno nabaviti nova računala za djelatnike koji će ih koristiti u policijskim upravama, okvirno radilo bi se o 40-tak računala visokih performansi čija nabava će se pokušati riješiti dijelom vlastitim sredstvima, a dijelom kroz korištenje sredstava u okviru PHARE programa za naredne godine.

- *Potrebna infrastruktura*

U dijelu koji se odnosi na infrastrukturu potrebno je realizirati sustav koji će se koristiti za nadzor i presretanje prometa na Internetu, što je jedna od mjera koju je Republika Hrvatska obvezana provoditi temeljem odredbi Konvencije o kibernetičkom kriminalitetu. Zasadu još nisu predložena praktična rješenja ovog problema, a preliminarni podaci govore o tome da bi se cijena ovakvog sustava mogla kretati na razini od 0,5 do 1,0 milijuna USD. Stoga bi Republika Hrvatska trebala pomoć EU u realizaciji ovog sustava. Sustav bi se koristio za potrebe svih linija rada koje momentalno postoje u Ministarstvu unutarnjih poslova, jer počinitelji svih vrsta kaznenih djela vrlo često koriste Internet kao sigurno sredstvo za komunikaciju, kao i za počinjenje pojedinih vrsta kaznenih djela.

Osim iznijetog, a za potrebe rada svih Policijskih uprava i djelatnika koji postupaju po ovoj problematici u sjedištu Ministarstva unutarnjih poslova, osigurat će se brze veze (ADSL) prema Internetu, a u konkretnom slučaju radilo bi se o najmanje 21 brzjoj vezi bez ograničenja koje bi omogućile da se postupanja obavljaju brže i kvalitetnije nego što je to bilo do sada uz korištenje sporih modemskih ulaza (56 KBit brzine).

(iii) Državni inspektorat

- *Zapošljavanje novih kadrova*

U Državnom inspektoratu ima dovoljan broj inspektora koji može zadovoljavajuće izvršavati nadzore nad zaštitom prava intelektualnog vlasništva u Hrvatskoj. Ocjenjuje se da nije potrebno dodatno zapošljavanje novih kadrova.

Izobrazbu gospodarskih inspektora Državnog inspektorata u području zaštite prava intelektualnog vlasništva, poduku o provođenju nadzora i poduzimanju mjera u tom području, edukaciju koja se sastoji u prepoznavanju krivotvorene i piratske robe nastaviti će se provoditi kontinuirano kroz organizirana savjetovanja, seminare, radionice, upute za postupanje te usmene i pismene upute iz sjedišta Državnog inspektorata po pojedinačnim slučajevima te pružanjem stručne pomoći u obavljanju nadzora.

Upute za postupanje te usmene i pismene upute po pojedinačnim slučajevima te pružanje stručne pomoći u obavljanju nadzora provodi Odjel intelektualnog vlasništva koji je osnovan u sjedištu Državnog inspektorata u Zagrebu i za to nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

Također, u sjedištu Državnog inspektorata, radi unapređivanja rada i ujednačavanja postupanja inspektora, a unutar Službe općih poslova Državnog inspektorata postoji i djeluje

Odjel kontrolno – instruktivnog nadzora i unapređenja rada koji, u suradnji s drugim odjelima Državnog inspektorata te s drugim tijelima državne uprave i odgovarajućim znanstvenim i obrazovnim ustanovama, provodi dodatne edukacije, instrukcije i rasprave.

Nastavit će se s organizacijom savjetovanja, seminara i radionica u suradnji s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, Ministarstvom unutarnjih poslova, Carinskom upravom, Ministarstvom pravosuđa, udrugama za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva i nositeljima prava koja se sastoje u prepoznavanju krivotvorene i piratske robe te sudske prakse. Dio sredstava za to je osiguran iz državnog proračuna, a dio se očekuje iz CARDS i PHARE programa.

- *Potrebna oprema*

U cilju postizanja što učinkovitije provedbe zaštite prava intelektualnog vlasništva unaprijedit će se informacijski sustav Državnog inspektorata, te opremiti područne jedinice i ispostave Državnog inspektorata prenosivim računalima, printerima i digitalnim kamerama.

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata (NN 66/05) valja istaknuti da su gospodarski inspektori Državnog inspektorata radi učinkovitije provedbe propisa organizirani po cijelom teritoriju Republike Hrvatske, i to u pet Područnih jedinica čija sjedišta su u Zagrebu, Splitu, Osijeku, Varaždinu i Rijeci te u 38 Ispostava. Nadležnost za obavljanje nadzora nad zaštitom intelektualnog vlasništva ima 347 gospodarskih inspektora.

Slijedom prethodno navedenog, a u cilju učinkovite provedbe zaštite prava intelektualnog vlasništva te iz razloga što se inspeksijski nadzor i rad inspektora provodi na terenu odnosno u objektima nadzora prilikom kojih inspektorima nisu dostupna uredska računala, planira se pribaviti 129 komada mobilnih računala tzv. *light weight*- tržišna cijena pojedinog iznosi oko 1900 EUR, s instaliranim operativnim sustavom Microsoft Office i Windows XP, 129 komada mobilnih pisača (tržišna cijena pojedinog iznosi oko 250 EUR), 45 komada digitalnih fotoaparata (tržišna cijena iznosi oko 350 EUR).

Sredstva za navedenu informatičku opremu pribavila bi se, u većoj mjeri iz projekta PHARE 2006, a ostatak iz državnog proračuna.

Kako je u nadležnosti Državnog inspektorata i nadzor nad prometom i reproduciranjem (umnožavanjem) računalnih programa bez odobrenja autora, sukladno tome postoji potreba za nabavkom *software*-a kojim bi bilo omogućeno snimanje instaliranih računalnih programa sa umreženih računala sa jednog računala, a ne kako se to sada radi pregledom svakog pojedinog računala. Sukladno navedenom planira se pribaviti najmanje 5 komada prethodno predloženog *software*-a (jedan po Područnoj jedinici). *Software* bi trebao imati slijedeće karakteristike: da bude instaliran na mediju (USB, CD, disketa) tako da se sa istog može pokrenuti, da ima sposobnost prepoznavanja operativnog sustava, uz napomenu da ima mogućnost pratiti novije operativne sustave, sposobnost da se izvještaji utvrđeni *software*-om daju ispisati, da postoji mogućnost pretrage računala pojedinačno ili mrežno. Također je potrebno organizirati obuku inspektora za rad prethodno spomenutim *software*-om.

Za gore navedeno sredstva još uvijek nisu osigurana. Republika Hrvatska cijnila bi pomoć Europske unije i država članica u rješavanju ovoga pitanja.

- *Potrebna infrastruktura*

Problem koji postoji kod provođenja nadzora nad zaštitom prava intelektualnog vlasništva je nedostatak skladišnog prostora za smještaj privremeno oduzete robe kojom se vrijeđaju prava intelektualnog vlasništva. Taj problem je naveden i u Nacionalnoj strategiji razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH 2005. – 2010. i predviđen za rješavanje u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Carinskom upravom kao kratkoročna mjera.

Predviđeno je snimanje potreba za navedenim skladištima u sklopu projekt PHARE 2006. – “*Strengthening of the Capacity to Enforce the IPRs in Croatia*”.

(iv) Carinska uprava:

- *Zapošljavanje novih kadrova*

Provedba carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrijeđuje određena prava intelektualnog vlasništva organizirana je u ustrojstvenim jedinicama Carinske uprave Republike Hrvatske, to jest u Središnjem uredu i carinarnicama, odnosno u carinskim ispostavama u kojima se obavlja postupak carinjenja robe.

U travnju 2005. godine donošenjem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (NN 43/05) provedena je reorganizacija Carinske uprave, kojom prilikom je u sklopu Središnjeg ureda ustrojen poseban Odsjek za zaštitu intelektualnog vlasništva. Sukladno sistematizaciji radnih mjesta predviđeno je da Odsjek za zaštitu intelektualnog vlasništva čini ukupno tri djelatnika, dok je trenutno popunjen s dva djelatnika, a s povećanjem opsega poslova planirano je i daljnje popunjavanje Odsjeka.

Tijekom travnja 2006. godine u svakoj od carinarnica provedeno je planirano povećanje broja službenika koji su zaduženi i odgovorni za provedbu carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, i to na način da je jedan od njih obvezno službenik na položaju pomoćnika pročelnika ili načelnika Odjela za carinsko - upravni postupak odnosno Odjela za nadzor ili drugi iskusni službenik iz uprave Carinarnice (inspektor ili djelatnik navedenih Odjela), a druga dva operativni carinski službenici iz dvije najveće carinske ispostave na području carinarnice.

Carinska uprava Republike Hrvatske odlučna je pojačati provedbu mjera carinskog nadzora i kontrole robe za koju postoji sumnja u povredu prava intelektualnog vlasništva. U tom smislu, jednoobraznu i učinkovitu primjenu carinskih propisa koji uređuju provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva Carinska uprava će osigurati sustavnom edukacijom carinskih službenika, a po potrebi i povećanjem njihovog postojećeg broja.

- *Potrebna oprema*

Carinska uprava Republike Hrvatske, primjenjujući carinske propise, među kojima i mjere za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, oslanja se na opremu, poglavito informatičku, koju kontinuirano obnavlja i modernizira. Informacijski sustav Carinske uprave počeo se razvijati 1992. godine, a od 2003. godine sve lokacije carinske službe su informatizirane, to jest povezane u jedinstvenu mrežu. Do sada informacije o zaštiti prava intelektualnog vlasništva nisu bile uključene u aplikacije informacijskog sustava Carinske uprave. U tom smislu ukazuje se nužnim sve korisne informacije o pravu intelektualnog vlasništva, odnosno

svojevrsnu bazu raspoloživih podataka o pravu intelektualnog vlasništva učiniti dostupnom operativnim carinskim službenicima kroz informacijski sustav Carinske uprave. Navedena aplikacija bi trebala uključivati evidenciju prihvaćenih zahtjeva za poduzimanjem carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva s konkretnim podacima o zaštićenim pravima (opis zaštićenih prava, vizualni prikaz zaštićenih prava, tehničke razlike originalne i krivotvorene robe itd.). Osim toga, u sklopu uvođenja sustava upravljanja rizikom u carinski sustav Republike Hrvatske nužno je uključiti i zaštitu prava intelektualnog vlasništva kao jedno od područja rizika. U sklopu programa PHARE 2006 “*Strengthening of the Capacity to Enforce the IPRs in Croatia*”. Carinska uprava Republike Hrvatske predložila je i nabavu, odnosno opremanje carinskih ispostava digitalnim kamerama za snimanje robe kojom se povređuje pravo intelektualnog vlasništva, kako bi se snimke elektronskim putem proslijedile nositeljima prava, te drugim tijelima zaduženim za provedbu prava intelektualnog vlasništva sukladno Nacionalnoj strategiji razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010.

- *Potrebna infrastruktura*

U odnosu na ostale aspekte tehničke opremljenosti Carinske uprave, kao i u odnosu na potrebne objekte, uključujući i skladišta za zaplijenjenu robu kojom se povređuje pravo intelektualnog vlasništva, ne postoje okolnosti koje bi imale negativni utjecaj na sposobnost Carinske uprave za učinkovitu provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

- *Koordinacija (umreženost) tijela zaduženih za provedbu*

Carinska uprava je od početka primjene mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva ostvarila suradnju s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, Državnim inspektoratom, te Ministarstvom unutarnjih poslova kao nadležnim institucijama u području prava intelektualnog vlasništva. Suradnja s nadležnim državnim tijelima odvijala se u sklopu zajedničkih projekata ostvarivanja tehničke pomoći (CARDS, PHARE), te zajedničkim sudjelovanjem na raznim seminarima i programima stručnih usavršavanja. Također, uspostavljena je zadovoljavajuća komunikacija s Državnim inspektoratom i Ministarstvom unutarnjih poslova na razini Središnjeg ureda Carinske uprave i odgovarajućih središnjih ustrojstvenih razina Državnog inspektorata i Ministarstva unutarnjih poslova.

U svrhu učinkovite provedbe mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, te s obzirom na potrebu implementacije mehanizama za razmjenu informacija s drugim tijelima za provedbu zaštite prava intelektualnog vlasništva na svim hijerarhijsko – ustrojstvenim razinama sukladno obvezama iz Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010, Carinska uprava je u svibnju 2006. godine inicirala proširenje suradnje s Državnim inspektoratom i Ministarstvom unutarnjih poslova kroz razmjenu i prosljeđivanje informacija o nadležnim kontakt osobama u Carinskoj upravi, Državnom inspektoratu i Ministarstvu unutarnjih poslova. Navedeni podaci su razmijenjeni, te su tijekom kolovoza 2006. godine podaci o nadležnim kontakt osobama u Državnom inspektoratu i Ministarstvu unutarnjih poslova proslijeđeni svim carinarnicama i carinskim ispostavama koje su dodatno instruirane o dužnosti izvješćivanja nadležnih državnih tijela o postojanju sumnji u povredu prava intelektualnog vlasništva. S tim u vezi, Carinska uprava je u predstojećem razdoblju odlučna, osobito kroz dodatnu edukaciju carinskih službenika, pridonijeti produbljivanju suradnje s drugim nadležnim tijelima, a poglavito nadležna tijela pravovremeno izvješćivati o povredama prava intelektualnog vlasništva za koje se opravdano pretpostavlja da predstavljaju kaznena i prekršajna djela.

(v) Ministarstvo pravosuđa

- *Zapošljavanje novih kadrova*

Ocjenjuje se da u Ministarstvu pravosuđa nije potrebno zapošljavati nove ljude zbog provedbe prava intelektualnog vlasništva. Uloga Ministarstva pravosuđa u provedbi prava intelektualnog vlasništva se sastoji u obvezi specijalizacije i edukacije sudaca, informatizaciji sudova, koordinaciji između sudova i tijela državne uprave zaduženih za provedbu prava intelektualnog vlasništva. U tom smislu se kontinuirano radi na dodatnoj edukaciji sudaca pri Pravosudnoj akademiji. Ministarstvo namjerava sucima koji se bave intelektualnim vlasništvom omogućiti dodatno učenje stranih jezika, posebice stručne terminologije.

Broj sudaca koji se bavi zaštitom prava intelektualnog vlasništva je za sada zadovoljavajući. Ti se suci specijaliziraju i organizirani su u specijalizirana vijeća pri trgovačkim sudovima u Zagrebu i Rijeci.

- *Potrebna oprema*

Sva četiri trgovačka suda nadležna za sporove iz intelektualnog vlasništva (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek) informatički su opremljeni. Kontinuirano se radi na informatičkom opremanju općinskih sudova (nadležnih za kaznena djela povrede prava intelektualnog vlasništva) i bit će u zadovoljavajućoj mjeri informatički opremljeni do kraja 2006. godine. Sredstva će biti osigurana bilo iz sredstava državnog proračuna ili iz projekata strane pomoći.

- *Potrebna infrastruktura*

Sva potrebna infrastruktura je već osigurana. Pri Pravosudnoj akademiji je osnovana i opremljena knjižnica s najnovijom pravnom literaturom, koja sadržava i literaturu o intelektualnom vlasništvu.

- *Koordinacija (umreženost) tijela zaduženih za provedbu*

Ministarstvo pravosuđa će dodatno raditi na jačanju suradnje i koordinaciji svih tijela državne uprave koja sudjeluju u provedbi prava intelektualnog vlasništva s Ministarstvom pravosuđa i sudovima na provedbi Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva 2005-2010.

- *Vođenje statistike od strane sudova*

Pri Ministarstvu pravosuđa – Upravi za organizacijsko kadrovske poslove pravosuđa je upravo u tijeku izrada novog sustava statističkog praćenja sudskih predmeta, pa tako i onih

koji se tiču provedbe prava intelektualnog vlasništva, koji će biti dovršen do 1. prosinca 2006. godine.

(vi) *Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo*

- *Zapošljavanje novih kadrova*

U Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo za područje zaštite biljnih sorti nadležno je sedam djelatnika, a koji pored pitanja zaštite biljnih sorti nadležni su i za pitanje registracije i ispitivanja novih sorti poljoprivrednog bilja. U Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva za ovo pitanje nadležan je jedan djelatnik koji pokriva sva pitanja iz Zakona o zaštiti biljnih sorti i podzakonskih akata, uz istodobnu obvezu i nadležnost nad cjelokupnim sustavom certifikacije sjemena odnosno Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja. Potrebno je zapošljavanje jednog novog djelatnika na poslovima iz nadležnosti Zakona o zaštiti biljnih sorti.

- *Osposobljenost za provedbu pravne stečevine*

Stjecanje oplemenjivačkog prava ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo – Odjel za priznavanje i zaštitu novih biljnih sorti. Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo je opremljen za provođenje ispitivanja biljnih sorti za potrebe zaštite biljnih sorti i priznavanja. Odgovorni stručnjaci su obučeni za navedene poslove u Nizozemskoj, Francuskoj i Ujedinjenoj Kraljevini.

Potpisan je *The Multi-Beneficiary Program on Participation of Croatia in Certain Community Agencies the Community Plant Variety Office (CPVO)*. Projekt formalno započinje u listopadu 2006. i trajat će do kraja prosinca 2007. godine. Cilj je projekta informirati odgovorna tijela i korisnike u Hrvatskoj o tehničkim, administrativnim i proceduralnim aspektima EU sustava zaštite biljnih sorti, pravnog utjecaja CPVO sustava, kao što su prava na snazi prije pristupanja i ona koja će biti dodijeljena nakon pristupanja. Cilj projekta je također pripremiti odgovorne nacionalne uprave za sudjelovanje u CPVO sustavu i pomoći u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom.

Predviđene izmjene i dopune Zakona o zaštiti biljnih sorti, kojima će se izvršiti potpuno usklađenje bit će pripremljene uz pomoć stručnjaka CPVO-a za vrijeme trajanja projekta od listopada 2006. godine do prosinca 2007. godine.

